

รายวิชา คณิตศาสตร์

รหัสวิชา ค15101 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

เรื่อง เส้นตัดขวางและมุมที่เกิดจาก
เส้นตัดขวางตัดเส้นตรงหรือส่วนของ
เส้นตรงคู่หนึ่งที่ขนานกัน

ครูผู้สอน ครูพงษ์ธร รอดจินดา

เส้นตัดขวางและมุมที่เกิดจาก
เส้นตัดขวางตัดเส้นตรงหรือส่วน
ของเส้นตรงคู่หนึ่งที่ขนานกัน

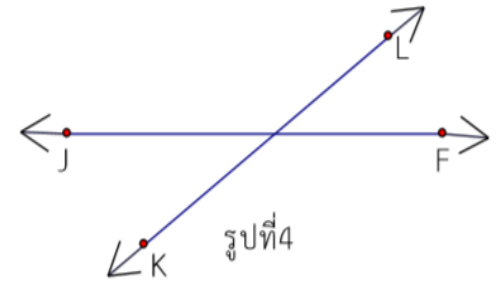
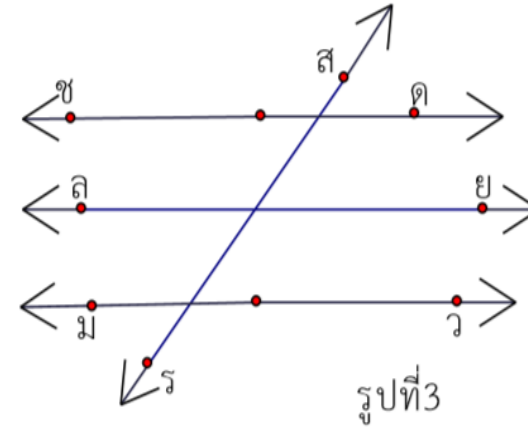
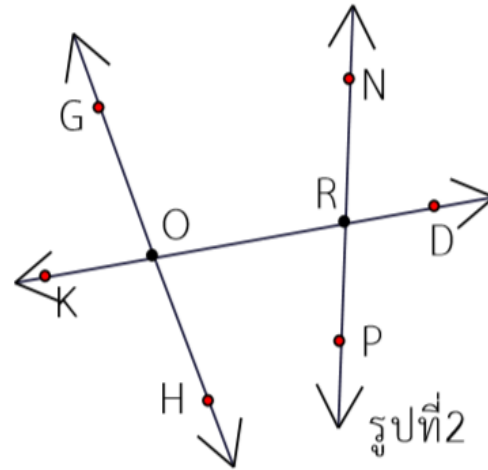
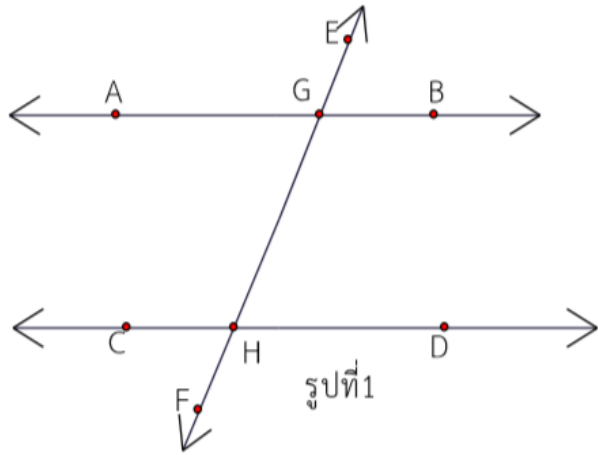

พิจารณาบัตรภาพ

พิจารณาภาพ แล้วตอบคำถาม

รูปที่ 1 $\vec{EF}$ เป็นเส้นตัดขวาง

รูปที่ 2 $\vec{KD}$ เป็นเส้นตัดขวาง

รูปที่ 3 $\vec{สว}$ เป็นเส้นตัดขวาง

รูปที่ 4 $\vec{JF}$ และ $\vec{KL}$ ไม่เรียกเส้นตัดขวาง

เส้นตัดขวางคืออะไร

เส้นตัดขวางคืออะไร

เส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงที่ตัดเส้นตรง
หรือส่วนของเส้นตรงตั้งแต่ 2 เส้นขึ้นไป
ซึ่งอยู่บนระนาบเดียวกัน เรียกว่าเส้นตัดขวาง

จุดประสงค์การเรียนรู้

บอกลักษณะของเส้นตัดขวาง มุมที่เกิดจาก
เส้นตัดขวางตัดเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรง
คู่หนึ่งที่ขนานกันได้อย่างมีเหตุผล

กิจกรรม

มุมที่เกิดจากเส้นตัดขวาง
ตัดเส้นตรงคู่หนึ่งที่ขนานกัน

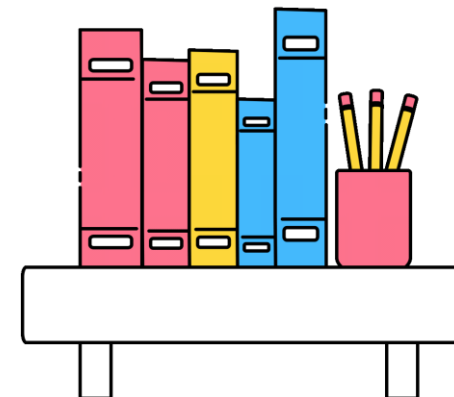

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตาม Gang Of Four จากนั้นแจกบัตรภาพแสดง $\vec{EF}$ เป็นเส้นตัดขวาง ตัด $\vec{AB} // \vec{CD}$ ที่จุด G และจุด H ตามลำดับ ให้นักเรียนกลุ่มละ 1 บัตร
2. ให้นักเรียนพิจารณาบัตรภาพ วัดขนาดของมุมที่กำหนดในบัตรภาพ และตอบคำถาม

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

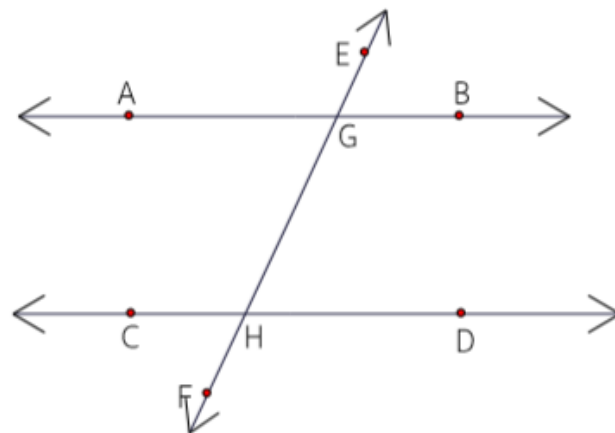
1. นักเรียนพิจารณาบัตรภาพ วัดขนาดของมุมตามที่กำหนด และตอบคำถาม

พิจารณาบัตรภาพและตอบคำถามต่อไปนี้

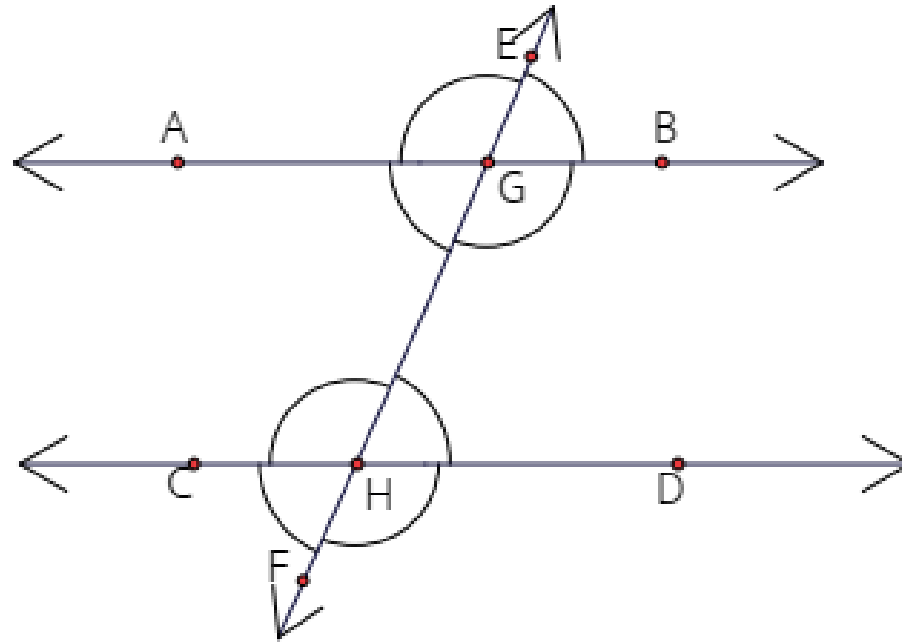

มุมที่เกิดจาก $\overleftrightarrow{EF}$ ตัด $\overleftrightarrow{AB} // \overleftrightarrow{CD}$ ที่จุด G และ จุด H
ทำให้เกิดมุมก็มุม มุมอะไรบ้าง

8 มุม ได้แก่ มุม AGE มุม EGB มุม BGF มุม FGA

มุม CHE มุม EHD มุม DHF และ มุม FHC

มุมที่เกิดจากเส้นตัดขวาง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มพิจารณามุมที่เกิดจาก $\overleftrightarrow{EF}$ ตัด $\overleftrightarrow{AB}$ ที่จุด G วัดขนาดของมุม EGB แล้วตอบคำถาม

มุมที่เกิดจากเส้นตัดขวาง

ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มพิจารณา มุมที่เกิดจาก $\overline{EF}$ ตัด $\overline{AB} \parallel \overline{CD}$ ที่จุด G และ จุด H แล้วตอบคำถาม

1. มุมที่มีจุด G เป็นจุดยอดมุม มีกี่มุม อะไรบ้าง
2. มุม EGB มีขนาดเท่าใด
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มวัดขนาดของมุม EGB ได้เท่ากันหรือไม่
4. มุม EGB รวมกับมุม AGE เท่ากับกี่องศา เพราะเหตุใด
5. มุม AGE มีขนาดเท่าใด เพราะเหตุใด
6. มุม AGE รวมกับมุม AGF เท่ากับกี่องศา เพราะเหตุใด
7. มุม AGF มีขนาดเท่าใด เพราะเหตุใด

มุมที่เกิดจากเส้นตัดขวาง

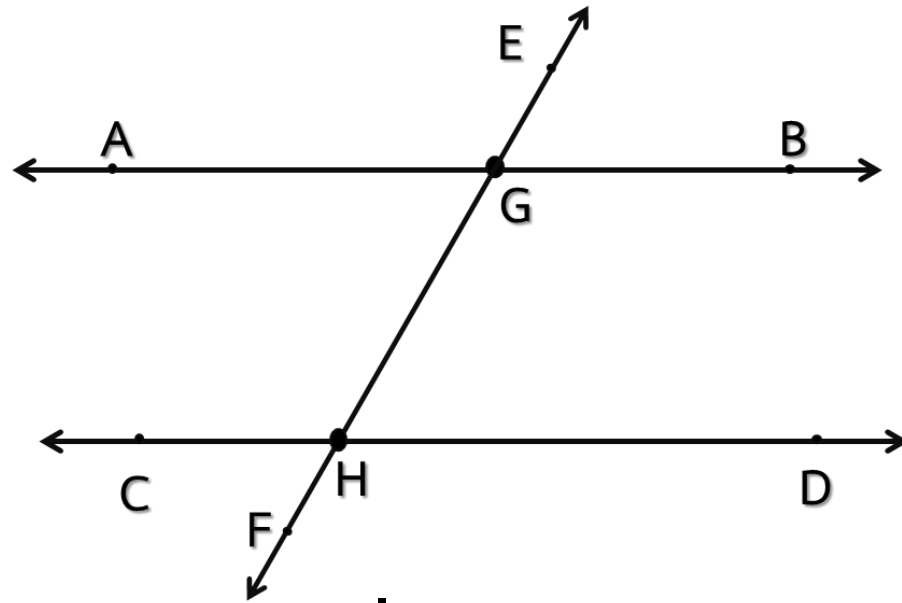
8. มุม AGF รวมกับมุม FGB เท่ากับกี่องศา เพราะเหตุใด
9. มุม FGB มีขนาดเท่าใด เพราะเหตุใด
10. จากข้อ 1 ถึงข้อ 8 นักเรียนได้ข้อสรุปอย่างไร
11. มุม H เป็นจุดยอดมุม มีกี่มุม อะไรบ้าง
12. มุม CHF มีขนาดเท่ากับมุม DHF หรือไม่ เพราะเหตุใด
13. มุม DHE มีขนาดเท่ากับมุม CHF หรือไม่ เพราะเหตุใด

มุมภายในและมุมภายนอก
ที่อยู่บนข้างเดียวกัน
ของเส้นตัดขวาง

พิจารณามุมที่เกิดจาก $\overleftrightarrow{EF}$ ตัด $\overleftrightarrow{AB} \parallel \overleftrightarrow{CD}$ ที่จุด G และ จุด H

ตอบคำถามต่อไปนี้

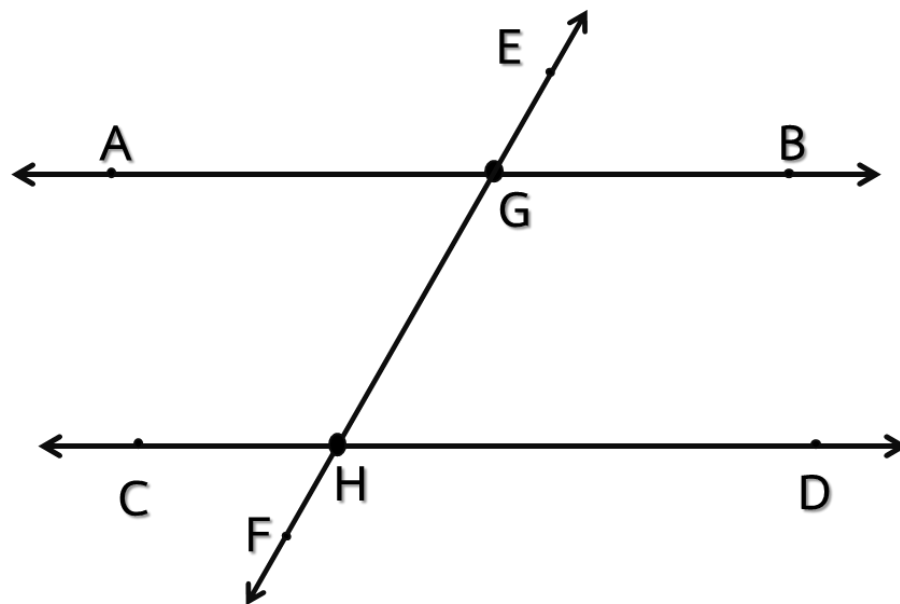

1. จากรูปมุมใดบ้างเป็นมุมภายในที่เกิดจาก $\overleftrightarrow{EF}$ ตัด $\overleftrightarrow{AB}$ และ $\overleftrightarrow{CD}$ ที่จุด G และ จุด H ตามลำดับ

มุม AGF มุม FGB มุม CHE และมุม EHD

ตอบคำถามต่อไปนี้

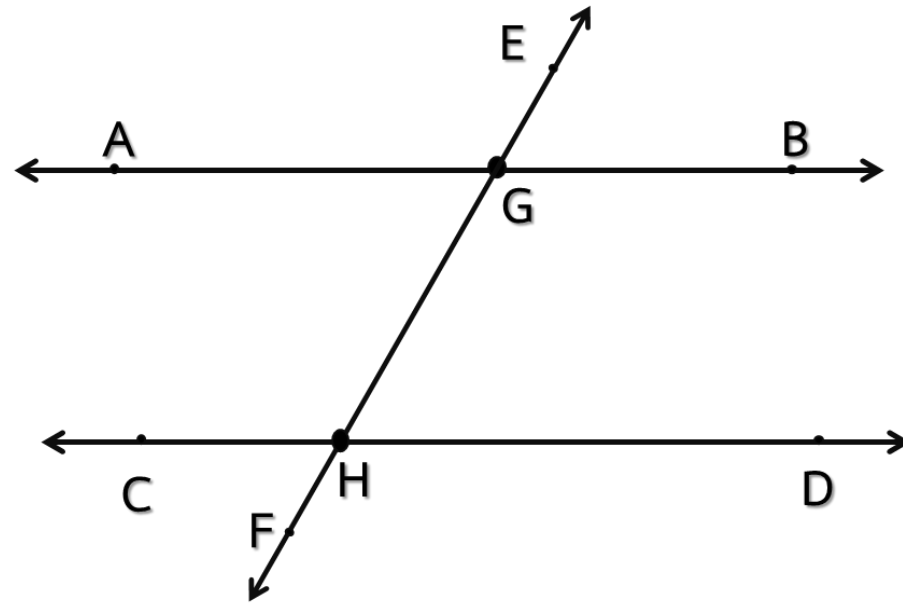

2. จากรูปมุมใดบ้างเป็นมุมภายนอกที่เกิดจาก $\overleftrightarrow{EF}$ ตัด $\overleftrightarrow{AB}$ และ $\overleftrightarrow{CD}$ ที่จุด G และ จุด H ตามลำดับ

มุม AGE มุม EGB มุม CHF และมุม FHD

ตอบคำถามต่อไปนี้

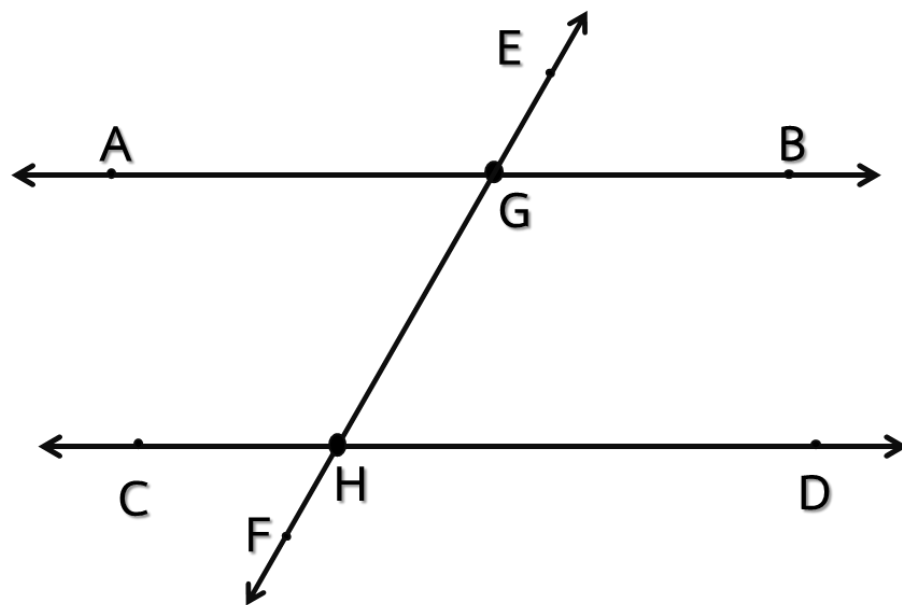

3. มุมใดบ้างเป็นมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวาง

มุม AGF กับ มุม CHE และ มุม BGF กับ มุม EHD

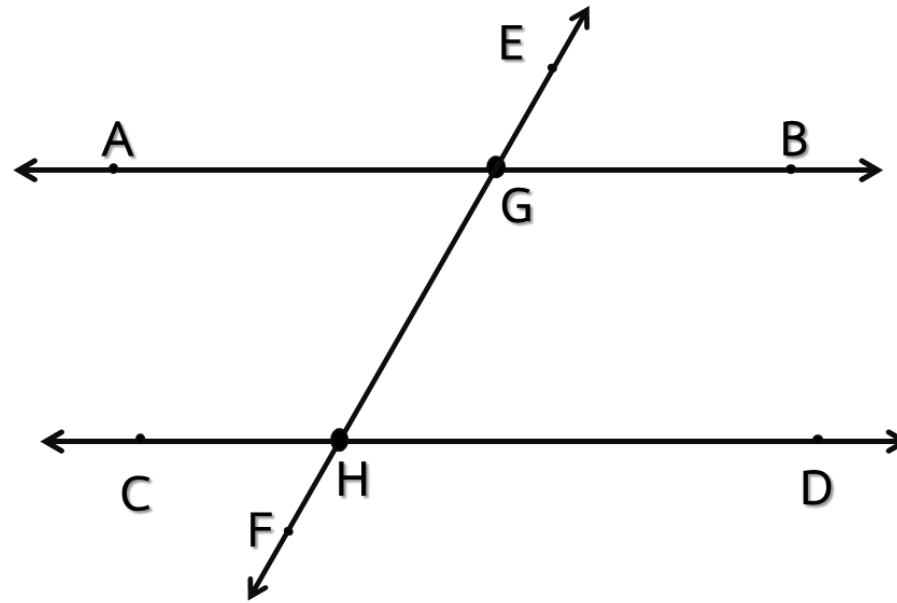

มุมที่เกิดจากเส้นตัดขวางตัดเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงคู่หนึ่งที่อยู่
ภายในเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงคู่ นั้นอยู่ข้างเดียวกัน เรียกว่า
มุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวาง

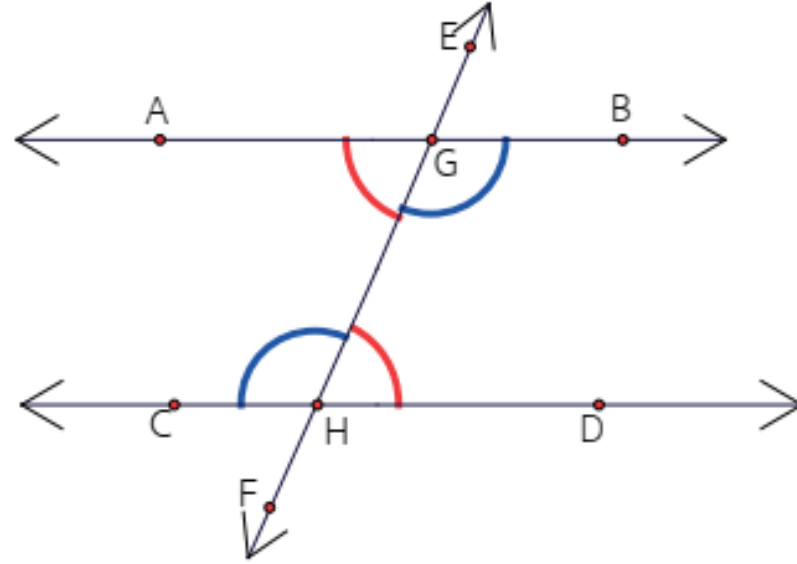
ตอบคำถามต่อไปนี้

4. มุม AGF กับ มุม EHD เป็นมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวางหรือไม่ ไม่ได้อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวาง

5. มุม CHE กับ มุม BGF เป็นมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวางหรือไม่ ไม่ได้อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวาง

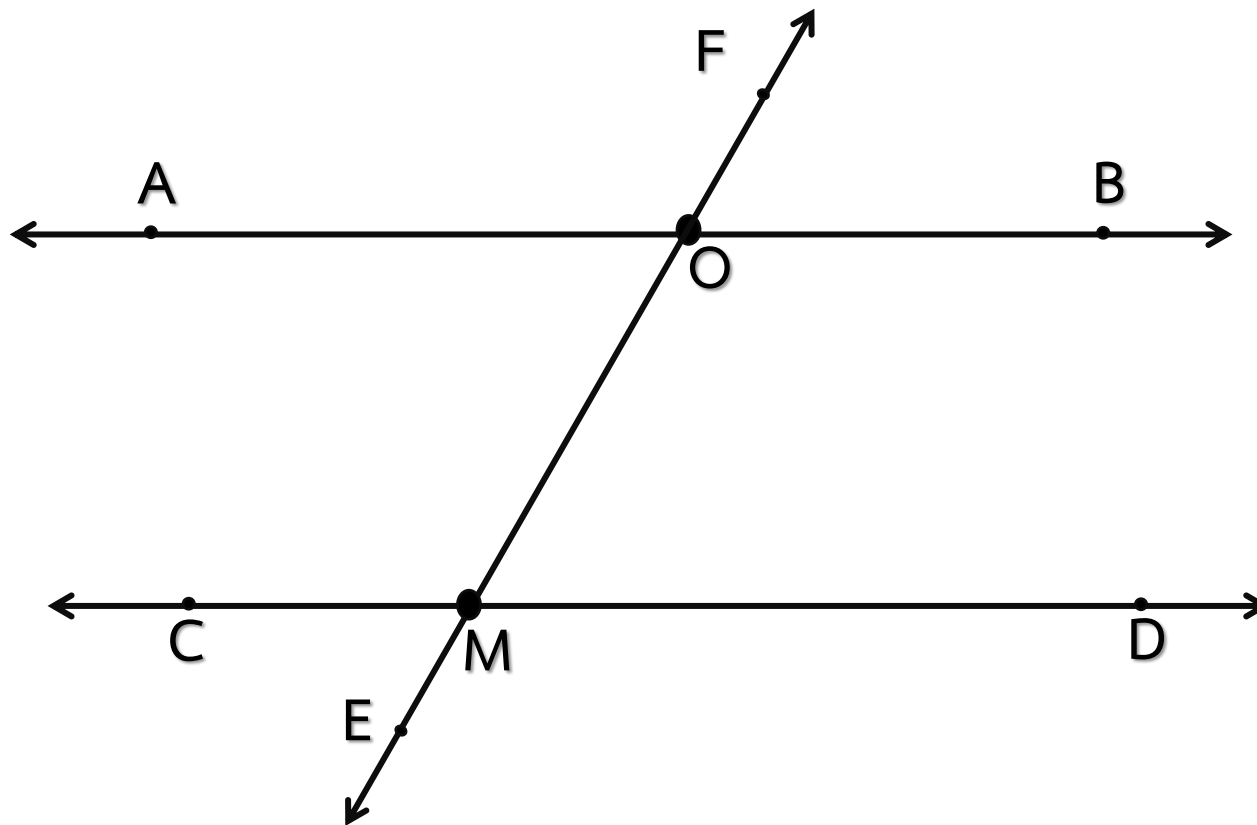

มุมที่เกิดจากเส้นตัดขวางตัดเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงคู่หนึ่ง
ที่อยู่ภายในเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงคู่หนึ่งแต่อยู่คนละข้าง
เรียกว่า **มุมภายในที่อยู่คนละข้างของเส้นตัดขวาง**

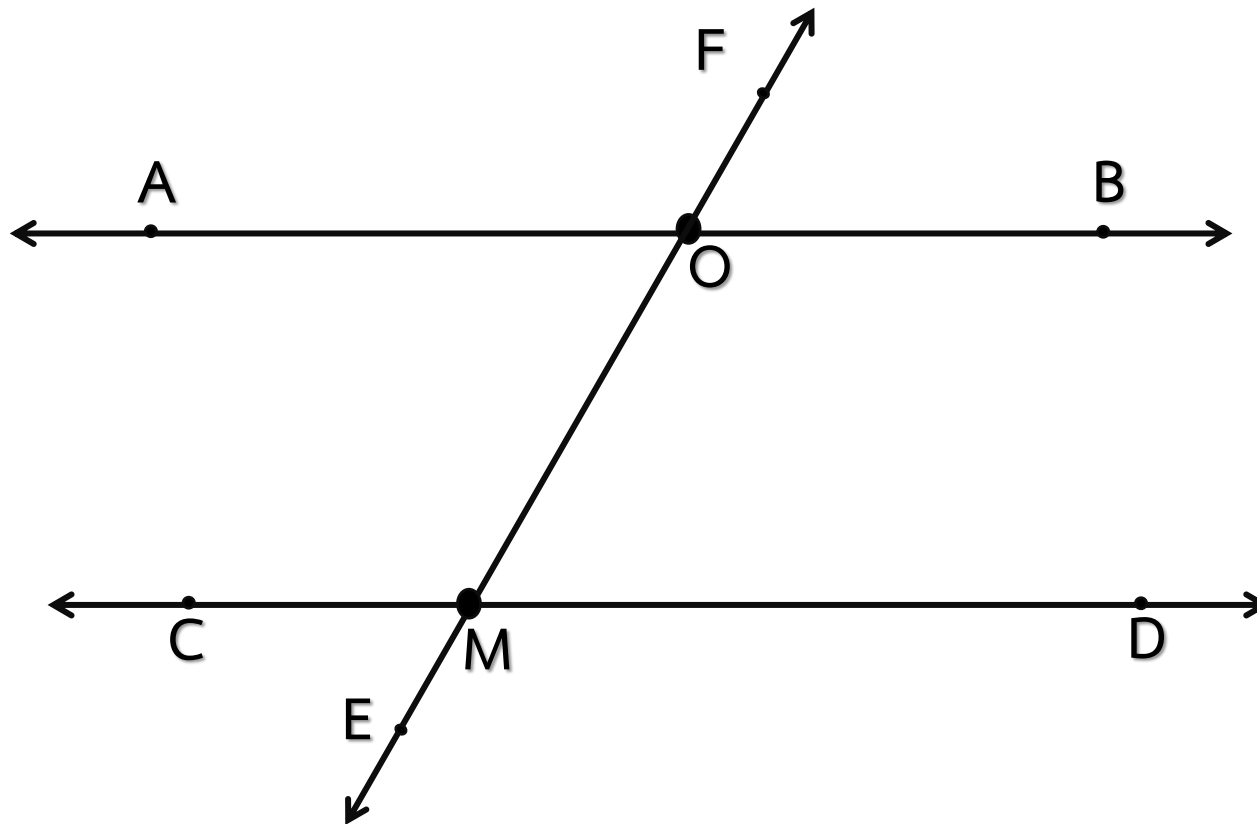

ให้นักเรียนบอกมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวาง

ให้นักเรียนบอกมุมภายนอกที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวาง

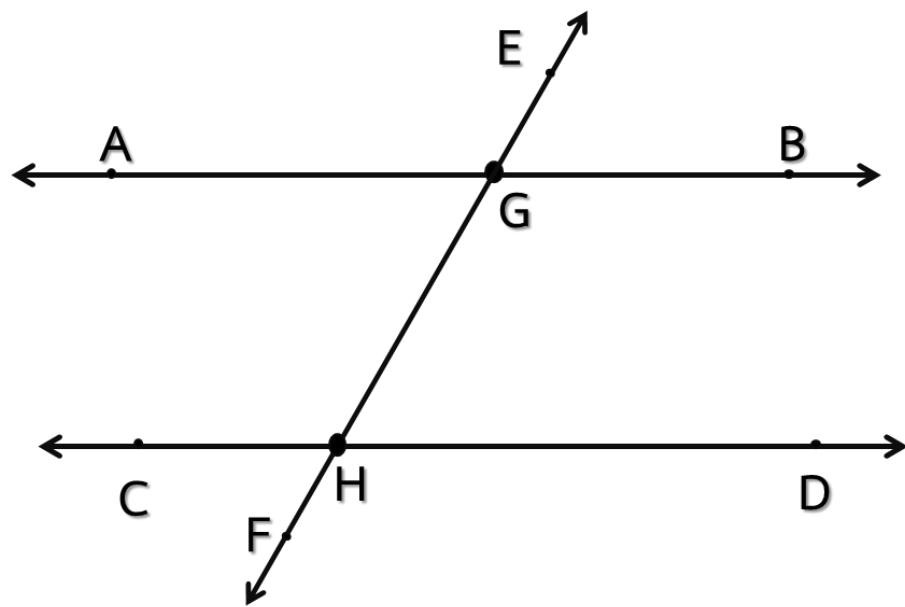

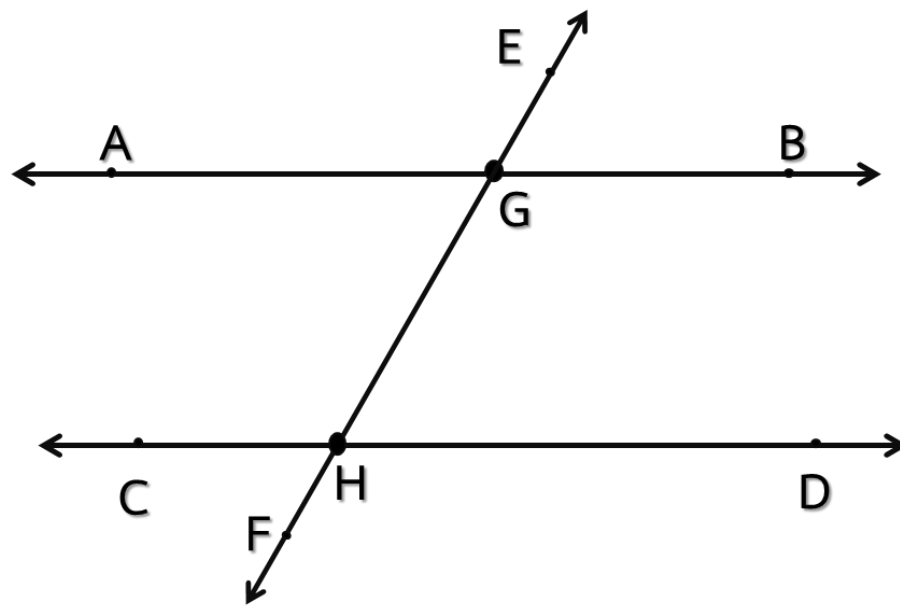
มุมมแย่ง

ตอบคำถามต่อไปนี้

1. มุมใดบ้างเป็นมุมภายในที่อยู่คนละข้างของเส้นตัดขวางซึ่งจุดยอดมุม (ไม่ใช่จุดเดียวกัน) มุม AGF กับ มุม DHE และ มุม BGF กับ มุม CHE
2. มุมใดบ้างเป็นมุมภายนอกที่อยู่คนละข้างของเส้นตัดขวางซึ่งจุดยอดมุม (ไม่ใช่จุดเดียวกัน) มุม AGE กับ มุม DHF และ มุม BGE กับ มุม CHF

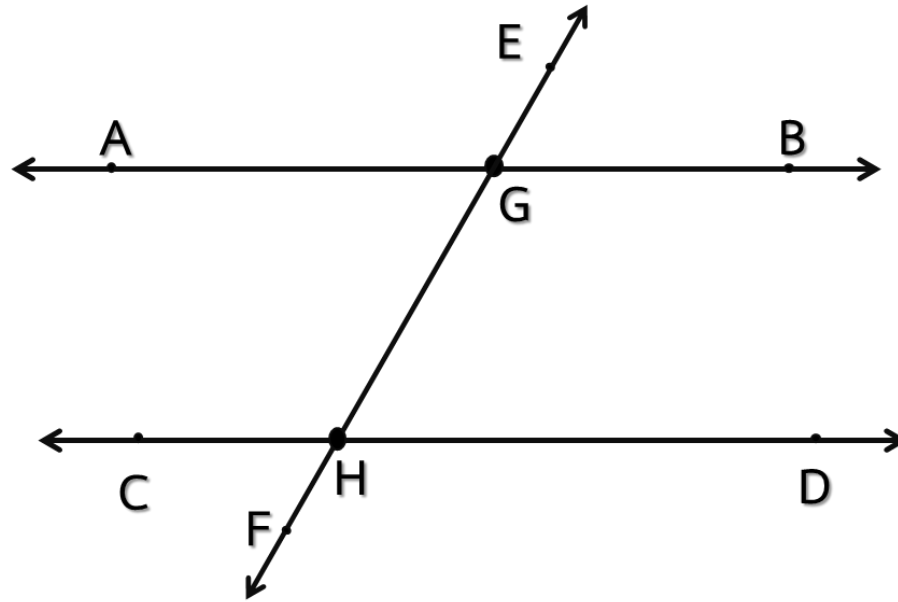

มุมภายในที่อยู่คนละข้างของเส้นตัดขวางซึ่งจุดยอดมุมไม่ใช่จุดเดียวกัน
เรียกว่า **มุมแย้งภายใน**

มุมภายนอกที่อยู่คนละข้างของเส้นตัดขวางซึ่งจุดยอดมุมไม่ใช่จุดเดียวกัน
เรียกว่า **มุมแย้งภายนอก**

ตอบคำถาม

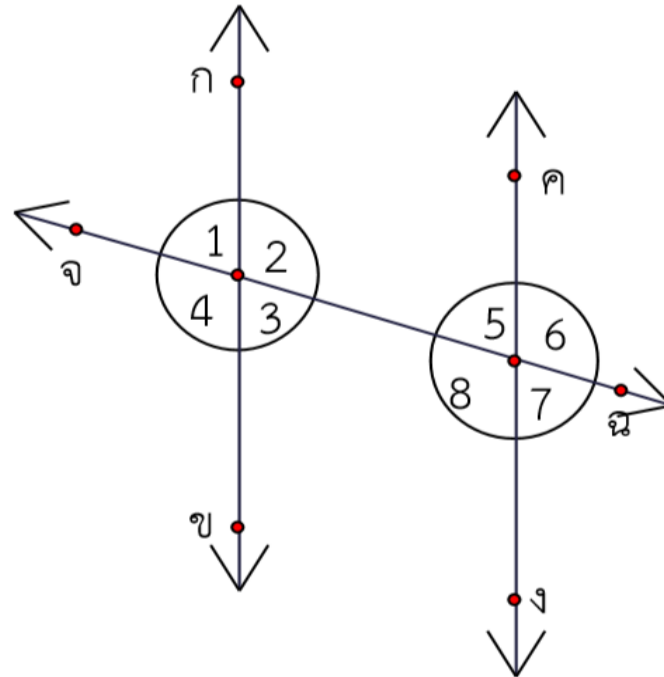
1. มุมคู่ใดเป็นมุมแย้งภายใน

มุม AGF กับ มุม DHE และ มุม BGF กับ มุม CHE

2. มุมคู่ใดเป็นมุมแย้งภายนอก

มุม AGE กับ มุม DHF และ มุม BGE กับ มุม CHF

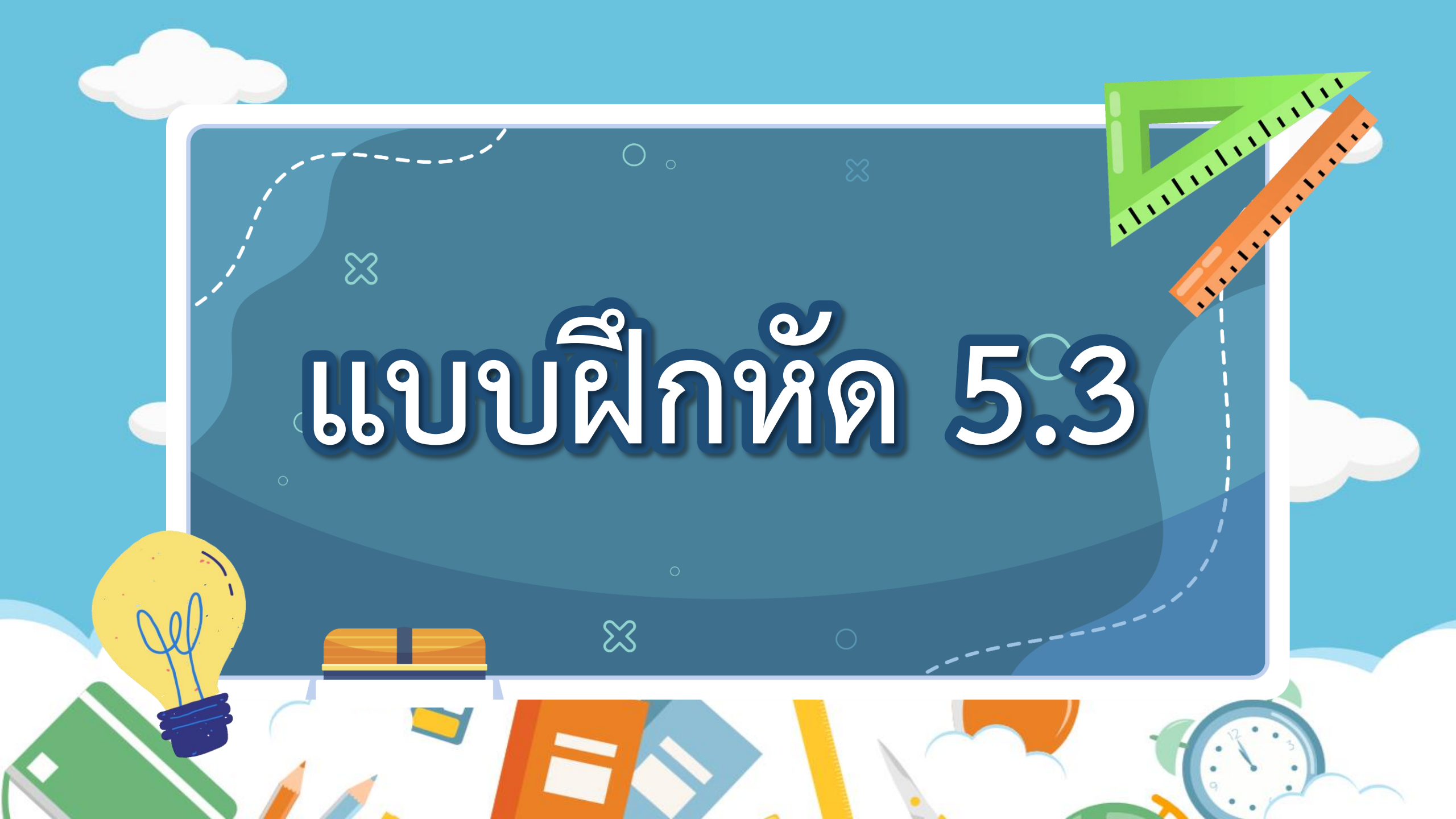
บอกมุมแย้งภายในและมุมแย้งภายนอก เมื่อกำหนด $\overleftrightarrow{กข} \parallel \overleftrightarrow{คฉ}$ มี $\overleftrightarrow{จฉ}$ เป็นเส้นตัดขวาง

มุมแย้งภายใน ได้แก่ มุม 2 กับ มุม 8 และ มุม 3 กับมุม 5

มุมแย้งภายนอก ได้แก่ มุม 1 กับ มุม 7 และ มุม 4 กับมุม 6

แบบฝึกหัด 5.3

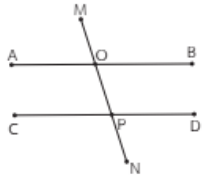

แบบฝึกหัด 5.3

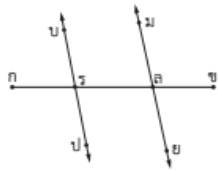
1. เส้นตรง รังสี หรือส่วนของเส้นตรงใดเป็นเส้นตัดขวาง

1)

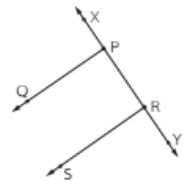
.....

2)

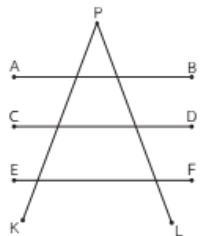
.....

3)

.....

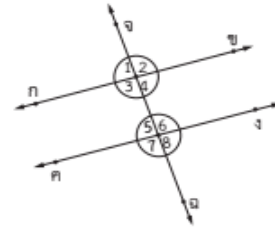
4)

.....

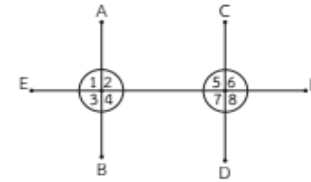
2. มุมใดบ้างเป็นมุมที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวาง

1)

.....
.....

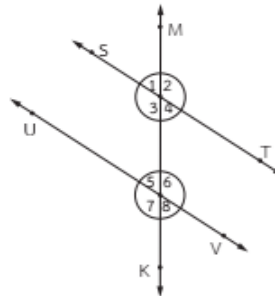
2)

.....
.....

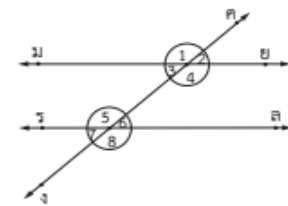
3. มุมใดบ้างเป็นมุมภายใน และมุมใดบ้างเป็นมุมภายนอก

1)

มุมภายใน.....
มุมภายนอก.....

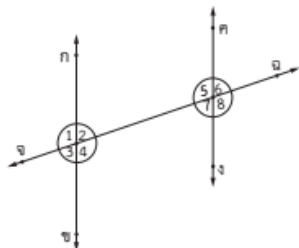
2)

มุมภายใน.....
มุมภายนอก.....

4. มุมใดบ้างเป็นมุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวาง และมุมใดบ้างเป็นมุมภายในที่อยู่คนละข้างของเส้นตัดขวาง

1)

มุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวาง

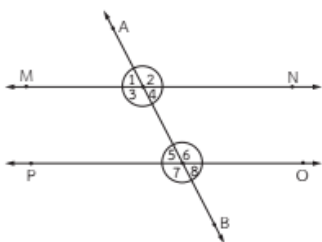
มุมภายในที่อยู่คนละข้างของเส้นตัดขวาง

---

2)

มุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวาง

มุมภายในที่อยู่คนละข้างของเส้นตัดขวาง

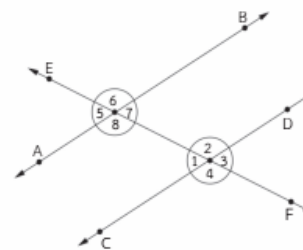

---

5. มุมใดบ้างเป็นมุมแย้งภายใน และมุมใดบ้างเป็นมุมแย้งภายนอก

1)

มุมแย้งภายใน

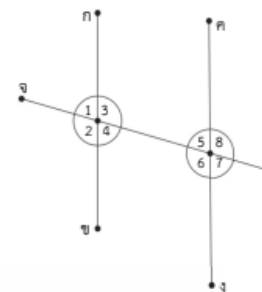
มุมแย้งภายนอก

---

2)

มุมแย้งภายใน

มุมแย้งภายนอก

สรุปบทเรียน

เส้นตัดขวางและมุมที่เกิดจากเส้นตัดขวางตัดเส้นตรง
หรือส่วนของเส้นตรงคู่หนึ่งที่ขนานกัน

1. เส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงที่ตัดเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงตั้งแต่ 2 เส้นขึ้นไปซึ่งอยู่บนระนาบเดียวกันเรียกว่าเส้นอะไร (เส้นตัดขวาง)
2. เส้นตัดขวางตัดเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรง 2 เส้น เกิดมุมกี่มุม (8 มุม)
3. มุมที่เกิดจากเส้นตัดขวางตัดเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงคู่หนึ่งที่อยู่ภายในเส้นตรงหรือ ส่วนของเส้นตรงคู่ขนานอยู่ข้างเดียวกัน เรียกว่ามุมอะไร (มุมภายในที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวาง)

สรุปบทเรียน

เส้นตัดขวางและมุมที่เกิดจากเส้นตัดขวางตัดเส้นตรง
หรือส่วนของเส้นตรงคู่หนึ่งที่ขนานกัน

4. มุมที่เกิดจากเส้นตัดขวางตัดเส้นตรงคู่หนึ่งที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวาง เรียกว่ามุมอะไร (มุมที่อยู่บนข้างเดียวกันของเส้นตัดขวาง)
5. มุมที่เกิดจากเส้นตัดขวางตัดเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงคู่หนึ่งที่อยู่ในเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงคู่หนึ่งแต่อยู่คนละข้างของเส้นตัดขวาง เรียกว่ามุมอะไร (มุมภายในที่อยู่คนละข้างของเส้นตัดขวาง)

สรุปบทเรียน

เส้นตัดขวางและมุมที่เกิดจากเส้นตัดขวางตัดเส้นตรง
หรือส่วนของเส้นตรงคู่หนึ่งที่ขนานกัน

6. มุมที่เกิดจากเส้นตัดขวางตัดเส้นตรงหรือส่วนของเส้นตรงคู่หนึ่งที่อยู่คนละข้างเส้นตัดขวางเรียกว่ามุมอะไร (มุมที่อยู่คนละข้างของเส้นตัดขวาง)
7. มุมภายในที่อยู่คนละข้างของเส้นตัดขวางซึ่งจุดยอดมุมไม่ใช่จุดเดียวกันเรียกว่ามุมอะไร (มุมแย้งภายใน)
8. มุมภายนอกที่อยู่คนละข้างของเส้นตัดขวางซึ่งจุดยอดมุมไม่ใช่จุดเดียวกันเรียกว่ามุมอะไร (มุมแย้งภายนอก)

บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง

เส้นตัดขวางและมุมที่เกิดจาก
เส้นตัดขวางตัดเส้นตรงคู่หนึ่ง
ที่ไม่ขนานกัน

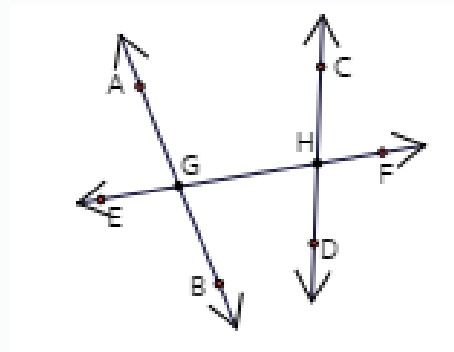

สิ่งที่ต้องเตรียม

- แบบฝึกหัด 5.4
- โพรแทรกเตอร์
- ไม้บรรทัด

- บัตรภาพ

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th